Lietas Nr. C33492314
Lietas arhīva Nr. C-1922-15/9

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2015.gada 5.martā

Rīgas rajona tiesa
tiesnese I.Naruška
rakstveida procesā izskatīja civillietu **/pers. A/** maza apmēra prasībā pret **/pers. B/** par uzturlīdzekļu piedziņu.

Aprakstošā daļa

2014.gada 11.decembrī Rīgas rajona tiesā saņemts /pers. A/ (turpmāk arī – prasītāja) maza apmēra prasības pieteikums pret /pers. B/ (turpmāk arī – atbildētājs) par uzturlīdzekļu piedziņu. Ar Rīgas rajona tiesas 2014.gada 11.decembra lēmumu prasītājas prasībās pieteikums atstāts bez virzības lēmumā norādīto trūkumu novēršanai. 2014.gada 12.decembrī trūkumi novērsti.

Prasības pieteikumā norādīts, ka prasītājai un atbildētājam ir kopīgs bērns /pers. C/. Kopdzīve ar atbildētāju pārtraukta no 2014.gada 1.septembri. Bērns atrodas prasītājas aprūpē un audzināšanā. Atbildētājs bērna audzināšanā nepiedalās, materiāli neatbalsta no 2014.gada 1.oktobra. Atbildētājs ir vesels un spējīgs gūt ienākumus un sniegt bērnam uzturlīdzekļus nepieciešamajā apmērā. Bērnam nepieciešamo līdzekļu apmērs mēnesī sastāda 300 *euro* apmērā, izdevumi veidojas no tādām pozīcijām kā pārtika, apģērbs, medikamenti, izklaides pasākumi, futbola nodarbības, bērnudārza maksa, higiēnas preces u.c.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 28.panta otro daļu, 238.panta otro daļu, Civillikuma 177.panta trešo daļu, 179.pantu, Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.pantu, lūdz piedzīt no atbildētāja par labu prasītājai uzturlīdzekļus dēla /pers. C/ uzturam 80 *euro* mēnesī, sākot no prasības iesniegšanas dienas līdz bērna pilngadībai, bet ne mazāk kā noteikts 2013.gada 15.janvāra Ministru kabineta noteikumos Nr.37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam". Uzturlīdzekļu apmaksu veicot prasītājas bankas kontā. Kā arī saskaņā ar Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.punktu, lūdz sprieduma daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildīt nekavējoties.

Tāpat prasītāja lūdz prasību izskatīt rakstveida procesā.

2014.gada 12.decembrī atbildētājam nosūtīts prasības pieteikuma noraksts un paskaidrojumu veidlapa. Atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{21}panta otrajā daļā noteiktajam, atbildētājam izskaidrots, ka paskaidrojuma neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā, kā arī par to, ka atbildētājs var lūgt lietas iztiesāšanu tiesas sēdē.

Pēc prasības pieteikuma noraksta nosūtīšanas atbildētājs rakstveida paskaidrojumus nav sniedzis, iebildumus nav cēlis, lūgumus nav pieteicis. Tiesas sūtīto korespondenci nav saņēmis, tā atsūtīta tiesai atpakaļ ar norādi – beidzies glabāšanas laiks.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{25}panta pirmo daļu, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.

Puses nav lūgušas iztiesāt lietu tiesas sēdē, līdz ar to 2015.gada 16.janvārī pusēm paziņots, ka lieta tiks izskatīta rakstveida procesā un sprieduma noraksts pusēm būs pieejams tiesas kancelejā 2015.gada 5.martā. Puses nav pieteikušas noraidījumu tiesnesim.

Motīvu daļa

Tiesa, pārbaudījusi un izvērtējusi lietas materiālus, uzskata prasību par pamatotu un apmierināmu.

No lietas materiālos esošās dzimšanas apliecības Nr./apliecības numurs/ (lietas 9.lapa) izriet, ka puses ir 2009.gada 9.jūnijā dzimušā dēla /pers. C/ vecāki.

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.pantā noteikts, ka bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte.

Civillikuma 177.panta trešajā daļā noteikts, ka bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, t.i., ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu un audzināšanu (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšana, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam).

Saskaņā ar Civillikuma 179.panta pirmo un otro daļu vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

Turklāt, Civillikuma 179.panta piektā daļa nosaka minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumu Nr.37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 2.punkts paredz, ka katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus, kas bērnam no viņa piedzimšanas līdz septiņu gadu vecuma sasniegšanai ir 25% no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, savukārt bērnam no septiņu gadu vecuma līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30% no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Ministru kabineta 2013.gada 27.augusta noteikumu Nr.665 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi" 2.punktā ir noteikts, ka no 2014.gada 1.janvāra minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros bija 320 *euro*.

Savukārt Ministru kabineta 2014.gada 2.decembra noteikumu Nr.734 "Grozījumi Ministru kabineta 2013.gada 27.augusta noteikumos Nr.665 "Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi"" 2.punktā noteikts, ka minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros no 2015.gada 1.janvāra ir 360 *euro*.

No iepriekš minētajām tiesību normām izriet, ka līdz 2014.gada 31.decembrim minimālā uzturlīdzekļu summa, kas atbildētājam bija jānodrošina savam dēlam /pers. C/ līdz septiņu gadu vecuma bija 80 *euro* mēnesī, attiecīgi no 2015.gada 1.janvāra - 90 *euro* mēnesī.

Pastāvot apstāklim, ka prasītāja lūdz piedzīt valstī noteiktajā minimālajā uzturlīdzekļu apmēra, tiesa uzskata prasību par pamatotu un apmierināmu saskaņā ar Civillikuma 177. un 179.pantu.

Tāpat ņemot vērā to, ka prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja valstī noteiktos minimālos uzturlīdzekļus, tiesa, vadoties pēc Augstākās tiesas tiesu prakses apkopojumā „Par ģimenes tiesību normu piemērošanu" paustajām atziņām, uzskata, ka spriedumā nav nepieciešams norādīt un vērtēt bērna uzturam nepieciešamo ikmēneša aprēķinu, kā arī pušu mantisko stāvokli.

Līdz ar to, atzīstot, ka minimālo uzturlīdzekļu apmēru ir jānodrošina katram vecākam neatkarīgi no viņa mantas stāvokļa, kā arī ņemot vērā bērna vecumu, tiesa atzīst, ka prasītājas maza apmēra prasība par uzturlīdzekļu piedziņu ir apmierināma.

Sakarā ar to, ka Ministru kabineta noteiktā minimālā mēneša darba alga var mainīties un ņemot vērā to, ka uzturlīdzekļu piedziņai ir ilgstošs raksturs, tiesa uzskata, ka nepilngadīgā bērna interesēs ir spriedumā noteikt, ka uzturlīdzekļu summa nevar būt mazāka par Ministru kabineta noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru atbilstoši bērna vecumam.

Uzturlīdzekļu prasījums ir uz nākotni vērsts prasījums, tādējādi uzturlīdzekļu piedziņa tiek noteikta no prasības iesniegšanas brīža tiesā.

Atbilstoši Civillikuma 177.pantam uzturlīdzekļu termiņš ir nosakāms līdz bērna pilngadībai.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 72.panta noteikumiem spēja realizēt civilprocesuālās tiesības un izpildīt pienākumus ir pilngadīgām rīcībspējīgām personām. Līdz ar to pilngadīgajām rīcībspējīgām personām pašām rodas rīcībspēja un tiesības uz savu aizskarto vai apstrīdēto civilo tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizsardzību tiesā, savukārt vecākiem prasības tiesības un tiesības saņemt bērnam pienākošos uzturlīdzekļus savā labā izbeidzas ar bērna pilngadību.

Ņemot vērā minēto no atbildētāja par labu prasītājai piedzenami uzturlīdzekļi dēla /pers. C/ uzturam ik mēnesi 80 *euro* apmērā, sākot ar prasības celšanas dienu, tas ir, 2014.gada 11.decembri līdz 2014.gada 31.decembrim un 90 *euro* apmērā sākot ar 2015.gada 1.janvāri līdz bērna pilngadības sasniegšanai, bet ne mazāk par valstī noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru.

Civilprocesa likuma 42.panta pirmā daļa nosaka, ka tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punkts paredz, ka prasītāji prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu atbrīvojami no tiesas izdevumu samaksas.

Savukārt saskaņā ar Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 3.punktu, un 34.panta pirmās daļas 1.punkta „a" apakšpunktu, tā kā konkrētajā gadījumā uzturlīdzekļu kopsumma par vienu gadu sastāda 960 *euro*, tādējādi valsts nodeva ir 144 *euro*.

Ņemot vērā minēto tiesa atzīst, ka no atbildētāja valsts labā piedzenami tiesas izdevumi valsts nodeva 144 *euro* apmērā, kā arī atbilstoši Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktam un valsts akciju sabiedrības „Latvijas Pasts" tarifiem, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par tiesas dokumentu nosūtīšanu, kas uz lietas izskatīšanas dienu sastāda 5,82 *euro* apmērā (lietas lapa 2).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu atbildētājam nosakāms termiņš 10 dienas sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesāšanās izdevumu atlīdzināšanu no sprieduma spēkā stāšanās brīža.

Rezolutīvā daļa

Tiesa, pamatojoties uz Civillikuma 177., 179.pantu, Civilprocesa likuma 5., 8., 92., 93., 94., 97., 191., 193., 199., 204.[1], 205.pantu,

n o s p r i e d a

prasību apmierināt.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus nepilngadīgā dēla /pers. C/, dzimuša /datums/, uzturam ik mēnesi 80 *euro* sākot ar 2014.gada 11.decembri līdz 2014.gada 31.decembrim un 90 *euro* sākot ar 2015.gada 1.janvāri līdz bērna pilngadības sasniegšanai, bet ne mazāk par valstī noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru.

Uzturlīdzekļus ieskaitīt prasītājas /pers. A/ norēķinu kontā - AS Swedbanka, konta numurs /konta numurs/.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu valstij valsts nodevu 144 *euro* (viens simts četrdesmit četrus *euro*).

Saņēmējs: Valsts kase, reģistrācijas Nr.90000050138, konta Nr.LV55TREL1060190911200, saņēmēja banka: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, iemaksas mērķis: šeit ierakstāmi dati lietas identificēšanai.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 5,82 *euro* (pieci *euro* un 82 centi) apmērā.

Saņēmējs: Tiesu administrācija, konts LV51TREL2190458019000, NMR 90001672316, saņēmēja banka: Valsts kase, kods TRELLV22, iemaksas mērķis: 21499 ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, kā arī dati lietas identificēšanai (atbildētāja vārds un uzvārds).

Spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

Sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesas izdevumu piedziņu valsts ienākumos noteikt 10 dienu termiņu no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Labprātīgi izpildot spriedumu daļā par tiesas izdevumu piedziņu valsts labā, maksājumu apliecinošu dokumentu norādītajā termiņā iesniegt Rīgas rajona tiesā.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā apelācijas kārtībā 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, sūdzību iesniedzot Rīgas rajona tiesā.

Rīgas rajona tiesas tiesnese I.Naruška